

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

I-26. Vodstvo državne
licejske knjižnice
v Ljubljani

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priložijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Kako mora socialistični občinski odbornik zastopati občino?

V prvi vrsti: proč z osebnostmi in egoizmom! Da bodo naši kmeti in delavci vedeli, kaj je egoizem, je treba n. pr. povedati, da je to egoizem, če občinski odbor za kakšno vas kaj sklepa, pa nastopi odbornik iz druge vasi, češ: Zakaj pa za našo vas ne? — in dela glasovalno težavo. Tako socialist ne sme delati, glasovati mora brezpogojno za tiste vasi, ki so česa potrebne.

Zastopaj vedno, kar je last občine. Nikakor ne dopuščaj, da se občinsko imetje krajša in prodaja, n. pr. zemljišča, hiše in industrije, ki so last občine. Nasprotno, gledati moraš, da se poveča, dokupi. Bolje je za občino, da ima svoje posestvo in industrije kakor pa suh denar. Občina ni banka sli hranilnica, denar je mrtva stvar, če samo v bladajni leži. Denar mora biti vedno v teku kakor voda, potem ima občina od njega dobiček.

Če je treba kakšnega popravila, tedaj ga takoj zahtevaj, čeprav bi se moral denar vzeti na posodo. Kar je enkrat narejeno ni izgubljeno. Da se dolg poravnava, to je seveda dolžnost občanov. Ker v svoji občini potrebujejo, morajo tudi plačati, seveda po pravični progresiji. Veliki bogataš naj plača veliko, mali kmet pa malo, kdor nič nima, pa nič.

Socialist zastopaj vedno neimovite občinarje, da se jim krivica ne godi. Tisti, ki imajo dosti imetja in denarja, se lahko sami zastopajo, ker imajo vsepovsod prednost. Takšni gospodje bi najrajši videli, da ne bi imela občina žnjimi nič opraviti, tako kakor je včasih bilo. Največji bogataš v občini je bil izvoljen za župana, tak župan je potem seveda gospodaril v svoj dobiček, drugim pa v škodo. Tak župan je odredil enake davke za vse — največjo krivico, ki si jo moremo misliti! Pod vlado takšnih pospodosov je bilo seveda umljivo, da je bila samo v tisti vasi lepa cesta ali steza, kjer je stanoval župan, čeravno bi bilo kaj takega še bolj potrebno v drugi vasi, kjer so vozili in hodili do kolen v blatu. Če je kdo kaj omenil, je dobil tak odgovor, da si naj pri prihodnjih volitvah druga vas dobi župana, pa bo potem tudi tista vas tako lepo urejena. To je egoizem.

Socialist mora stati vedno na stališču, da je bil izvoljen po vseh občinarjih, torej mora biti pravičen do vseh.

Socialist ni tako lahko biti, kakor si nekateri predstavljajo. Socialist mora tudi v svojo škodo glasovati, če vidi, da bo to za občino dobro.

Socialist je veliki kmet tudi, samo da je pošten in da glasuje za progresijo. Če je zanjo glasoval potem je izpolnil eno izmed glavnih praktičnih socialističnih dolžnosti. Po tej poti pridemo do resničnega socializma. Tako bodo morali socialisti gla-

sovati tudi za to, če bo hotela občina odkupiti vsa posestva, ki na njih posamezniki gospodarijo. Saj bi potem posamezniki prav na istih posestvih delovali in bi prav tako živeli kakor dosedaj ali še bolje, ker bi jim bilo odvzeto mnogo skrbi. Velikopotezno skupno delovanje bi pa več zaleglo.

Če hočemo moderno gospodariti, moramo vedno iskati takih ljudi, ki so takšnega gospodarstva zmožni, ne pa da poveljujejo tisti, ki so prišli bogati na svet in so pri tem morda neumni kakor kamen. To je tisti princip, ki zahteva, da bi morali biti n. pr. tudi okrajni glavarji itd. po ljudstvu izvoljeni, ne pa imenovani po kaki višji oblasti.

Vse nasprotne stranke so proti nam socialistom, ker zahtevamo pravičnosti do vseh občanov. Klerikalci, demokrati, samostojneži, narodni socialisti itd., ti so doslej večinoma gospodarili po občinah, zato smo pa imeli priliko opazovati takšno pravico, da so bogataši in kočarji enake davke plačevali.

Ko so prišli po preobratu socialisti v mnogih občinah do kontrole in vodilnega vpliva, je nastalo veliko razburjenje med prej imenovanimi bratci, ki bi najrajši tako imeli, da bi prišlo ljudstvo zopet v stare čase nazaj pod grofovski režim. Ti, revni kmet in delavec nimaš nobene besede za ureditev svojega življenja. Gospodje smo mi! Ti si samo za delo. Če pa boš zahteval kako »neumno« pravico, prideš takoj v grad, potem pa že veš kaj bo! — Takšna je bila grofovska pravica. Saj še ni dolgo, odkar je bilo tako, še vsak lahko čita o tistih dobrih, starih časih.

Le varujte se, občinarji, da ne zabredemo nazaj, kakor si meščanski gospodje želijo. Njih sistem je že o tem sklepal, da bodo tisti, ki imajo denar, nekaj malega plačali, reveži pa bodo morali iti za stonj delat. Kdo bi torej delal? Ti, neimoviti kmet in delavec, oni, ki nas izmózgavajo, bi se pa v avtomobilih vozili tam mimo, kjer bi ti, siromak, klečal na kamenju in robotal z lačnim trebuhom! [Kuluk je bil odpravljen. Baš zadnje dni smo pa slišali, da razpošiljajo okrajni gradbeni zastopi na občine zahtevo, naj se ceste in podobno popravljajo na kulukarski način! Tega nsm torej nova vlada, v kateri imajo klerikalci v teh zadevah glavno besedo, zopet uvajajo! Seveda, klerikalni listi o tem molče, na tihem nas hočejo spraviti do tlake, Glejte, socialistični občinski odborniki, da se boste znali proti tem mahinacijam možato postaviti! Ur.]

Zato je popolnoma pravično, kakor socialisti zahtevajo: enako pravico in skupno last vseh občinarjev! Samo da naše ljudstvo po deželi to težko razume, ker premalo čita socialistični tisk, potem ga pa še kak kaplanček v nedeljo obdeluje, kakšne barabe da smo socialisti. Revček seveda verjame, ker ne zna s svojimi možgani misliti, in če mu kdo na koga pokaže; Tisti je socialist! — pa beži pred njim, da bi res ne prišel na pogovor žnjim —

saj bi ga gotovo hudič takoj vzel, če bi s socialistom govoril! Pa nikar se nas ne boj, ker mi nočemo nič drugega, kakor da seba in tebe rešimo spod kapitalističnega jarma! Ali misliš, da smo že res tlake rešeni? Nismo, sedaj jo delamo ravno tako, samo da je bolj moderna in da se je niti ne zaveda tisti, ki se malo na politiko razume in ki malo čita. Mi socialisti pa hočemo tudi v tem oziru ljudi izobraziti.

Socialist zastopaj vedno podpore tistim, ki so jih res potrebni. Glasuj torej za šole, požarno brambo, reveže, otroke brez staršev, invalide, dijakke, pogorelce itd. Nikakor pa ne glasuj za strankarske in verske podpore, kakor je sedaj po Sloveniji v navadi. Občinski denar je samo za izboljšanje stanja občanarjev in to seveda brez strankarskega in verskega ozira. Dosedaj smo videli v mnogih krajih, kjer gospodarijo čisti buržuji, da so prišli n. pr. demokrati: Dajmo nekaj za Jugoslovansko matico, ker nujno potrebuje naše podpore za ozdravljenje narodne misli [za kulturno Orjuno kaj ne?] — Na drugi strani zopet klerikalci; Dajmo za zvonove, za sveče! Pa se hitro kdo oglasi, v naši vasi bomo kapelico zidali, dajmo povsod nekaj saj smo kristjani! — Denar jim nič ne škoduje, čeprav je v občini kak Jud, ki davek plačuje. Tako vlečejo takšni gospodje občinsko blagajno sem in tja v politične svrhe. Socialist pa mora biti v takšnih slučajih netrpisen. Socialisti nimamo nič proti temu, če imajo narodnjaki svojo Matico, samo to jim povejmo, naj jo sami vzdržujejo. Tudi proti zvonovom, svečam in kapelicam nimamo ničesar, dokler jih ne plačuje naš denar.

Mi socialisti moramo vse sami vzdrževati, kar imamo, delavske domove, organizacije, knjižnice itd., pa nismo še nikjer dobili niti najmanjše podpore s strani buržujske mafije za te naprave, čeprav bi to bilo samo ob sebi umevno, ker so to res ljudske naprave, skupna last. Kjer smo za našo kulturno organizacijo kakšno podporo zahtevali, joj, kako hitro so bili vsi nasprotaj gospodje razburjeni in združeni, da nam je ne dajo! Toliko razumevanja imajo za težnje razlaščenega sloja.

Torej, socialistični odbornik, bodi na straži! Ne daj se pregovoriti po kakem sladkem gospodu, tudi če je bolj študirani kakor ti, ker je proti tebi in tako mora biti, drugače bi se štel med razredno zavedne socialiste. Če si sedaj še sam delaj in počuj občinarje, kdo pravico zastopa! Potem bosta pri drugih volitvah dva, pri tretjih trije odborniki itd. Socializem zmaga po vsem svetu, najbolj pa tam, kjer so v občinskih odborih res moške socialisti. Zdrava občina je temelj zdrave države. Temelj zdrave občine je pa to, čim manj egoistov gospodarji v njej.

Socialist, ne bodi klečaplazec! Povej javno, kar ti ni všeč, pa čeravno te bodo drugi zato so-

UPTON SINCLAIR:

136. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Tako je Perkins stal pri vratih zunsaj celice in poslušal Francetovo stokanje in govorjenje. Slišal je, kako je France klical nekoga po imenu »Malina« in drugega z imenom »Divji Viljče« in ju izpraševal, če sta ona dva kdaj toliko trpela in dali je vredno trpeti, ali bo kdaj koristilo revoluciji? — Perkins je mislil, da je dobil važne informacije in takoj je letel k poročniku Gannetu. Posledica je bila, da so detektivni stikali po vsem Arhangelsku in izpraševali, če je kdo med ameriški vojaki, ki se imenuje »Malina« in drugi z imenom »Divji Viljče«. Naravno so zastonj iskali, Divji Viljče je že davno našel zavetje v kraju, katerega ne doseže niti tajna vojaška policija, dočim je bil »Malina« ravno tisti čas pred sodiščem v Kaliforniji z drugimi »strigalicami« vred in izpostavljen ravno takemu mučenju kakor France v Arhangelsku.

Saržent Perkins je bil v boju s Francetom toliko na boljšem, da je lahko gledal razgaljeno slabost Francetove duše, medtem ko je bila Perkinsova duša skrita Kremenu, Resnica je bila, da je Perkins tudi trpel zaradi velikega srda in bojazni. Kakšna za vraga je ta revolucionarna ideja, ki dela malega, pokvečenega delavca močnejšega od vseh oblasti? To vprašanje je mučilo Perkinsa

in obšel ga je silen strah pred boljševiski. Kaj, kaj naj stori, da obvaruje pred boljševismom dobro urejeni svet, ki mu prinaša vojaško odlikovanje in boljšo službo?

Najbolj pa je strmel Perkins in z njim drugi ameriški poveljniki vred, ko so se drugi dan po obravnavi vojnega sodišča — ki je imela biti strogo tajna — pojavili v Arhangelsku plakati s sledečo vsebino v angleščini:

»Ameriški vojaki! Ali veste, da je bil neki saržent iz vaših vrst obsojen na dvajset let ječe in da je dnevom strahovito mučen v tukajšnji ječi iz edinega vzroka, ker vam je hotel povedati, kako boljševiski delajo propagando proti nemškemu kaiserju? — Ali veste zakaj so tukaj vaše čete? Ste li voljni umreti samo zato, da prisilite rusko ljudstvo, da sprejme vlado kakršne ne mara? Zakaj dopuščate, da mučijo vaše tovariše iz razloga, ker se boje, da bi vi izvedeli resnico?«

Američani so čitali plakate in naravno so hoteli vedeti, če je to resnica. Naenkrat je potovala vest od ust do ust, da je vse res, kar poročajo plakati. Fantje, ki so še imeli kje v žepu zmečkane letake, katere jim je dal France, so ponovno čitali boljševisko proklamacijo in jih dali drugim. Kmalu je vsakdo hotel imeti letak, da se seznanj s prepovedano tiskovino. Končno je vsa ameriška ekspedicija znala vsebino letaka na pamet in začela se je srdita debata o uporabi ameriške armade za potlačanje socialne revolucije v tuji državi.

Debata pa ni bila omejena samo na Arhangelsk, marveč je odmevala tudi po dvorinah kongresa v Washingtonu. Senatorji so zahtevali pojasnila, kdo je dal vladi pravico poslati vojaške čete v državo, kateri ni bila nikdar vojna napovedana; drugi senatorji so zahtevali, da se ameriške čete odmah umaknejo iz Rusije. Novice o teh zahtevah so prišle v Arhangelsk in povečale nevarnost upora v ekspediciji. Arhangelsk ni bil prijeten kraj za bivanje, zlasti pozimi ne; vojaki so vedno bolj godrnjali — in zdaj so imeli dober vzrok!

Poveljniki ameriških čet v Rusiji so imeli velike težave; nobena armada v zgodovini menda ni imela takih stonosti. Predsednik, ki je vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil, ki mora dajati vojakom dober vzgled, je vsak čas prišel pred kongres in izrekel kakšne uporniške in drzne besede, katere so lahko izzvale nevarno mišljenje v glavah vojakov in omajale disciplino v armadi. Enkrat je izjavil v pismu, ki je bilo naslovljeno na neko politično konvencijo, da delavci v Ameriki žive v »ekonomskem tlačanstvu«; zdajpazdaj je slovesno deklariral, da ima vsako ljudstvo pravico, da samo odloči o svoji usodi in o obliki svoje vlade brez tujega vmešavanja. Te izjave so prihajale v javnost v času, ko so ameriške čete poskušale potlačiti Ruse, ki so revoltirali proti »ekonomskemu tlačanstvu« v svoji lastni deželi!

[Dalje prih.]

